

EDINOST
izdaja po trikrat na teden v lastih izdanjih ob torekih, četrtkih in sobotah. Zjutranje izdanje izdaja ob 8. uri ajtnej, večerno pa ob 7. uri večer. — Obnovo izdanje stane: za jedan mesec 1. — 30, izven Avstrije 1.40 za tri meseca 2. — 60, za pol leta 5. — 100, za vse leto 10. — 150. — Na naročbo brez prilozene naročnine se ne jemlje osir.

Ponamčeno številke so dobivajo v prodajalnicah tobaka v Trstu po 20 avr., izven Trsta po 25 avr. Sobotno večerno izdanje v Trstu je na 20 avr. izven Trsta 5 avr.

Glasilo slovenskega političnega društva za Primorsko.

Političke vesti.

V Trstu, dne 8. julija 1895.

Državni zbor. (Posl. zbornica.) V seji minole sobote — v nadaljnji razpravi o pravdunu ministerstva za domobranstvo — je izjavil minister Welsersheimb, da vojska v Avstro-Ogerski veliko manje odteza delavske sile kakor v drugih državah. Minister je nagašal, da stoji nad strankami, vendar pa zavzema neko političko stališče, ki začenja tam, kjer se neha strankarski boj in pričenja ukupni interes, kar združuje vse ljubezen in pozrtvovalnost za cesarja in domovino.

Na to je pričela razprava o ministerstvu na nauka in bogočastju.

Začetek razpravi je bil za nas zanimivo, ker je prišel prvi k besedi naš tržaški posl. R. Luzzatto in reči moramo, da je bil mož — pogumen v svojih trditvah. Kdo hoče, naj le veruje njegovim trditvam. Trdil je, da vlada popolnem zanemarja narodne interese Italijanov; nijeden ministrov ni hotel dosedaj ustreči kulturnim željam Italijanov, nijeden ni hotel braniti pravice teh poslednjih; Italijani imajo vzroka dovolj veseliti se na razpadu koalicije. Koaliciji je bila namreč glavna zadača, ohraniti posestno stanje. Od takega programa Italijani niso mogli ničesar pričakovati: kajti ničesar niso imeli popred, ničesar nima sedaj. Nekdaj — dokler je imela Avstrija dve cetoči italijanski pokrajini v svojih rokah — imeli so Italijani dve vsečiliči, sedaj nimajo nobenega. Koalicija, — žalostnega spomina — je podpirala Slovence. Slovenci so dobili preveč koncesij, Italijani pa so bili vedno zanemarjeni. V Trstu ne vzdržuje vlada nijedne narodne šole italijanske, niti ni mogla priti občina do tega, da bi se tu zasnovalo učiteljšče. Slednjic je govornik izjavil, da bodo Italijani glasovali proti slovenskemu gimnaziju v Celju.

Prostor nam seveda ne dopušča, da bi odgovarjali na tem mestu na vse te zelo zelo — pogumne trditve g. Luzzatta, ali zamolčati ne smemo, da je gosp. posl. Ivan vitez Nabergoj z jednim samim vsklikom imenito vsekaj svojega tržaškega tovarisa, ko je namreč ta poslednji metal kamenje na grob koalicije, z vsklikom namreč: Saj ste tudi vi sami bili v koaliciji!

Z Dunajem nam piše naš dopisnik dne 6. julija: V današnji seji je odgovarjal minister za domobranstvo na včerajšnji govor dra. Laginja. Minister je le obžaloval izraze, ki jih je rabil dr. Laginja gledé na one, ki upravljajo Primorsko, dodavši (minister namreč), da se bodo trudili vsi, da v bodoči takih izrazov ne bode možno rabiti

proti njim. Kranjski poslanec baron Schwegel pokazal je kot poročevalec, kaj je: nemški levičar, priatelj Italijanov ter uradnikov, priateljev Italijanov. Mož je šel tako daleč, da je protestoval proti izrazom dra. Laginje. Storil je, česar niso storili niti najvišji uradniki kot poklicani zagovorniki svojih podrejenih.

Po ministerstvu domobranstva došlo je na vrsto ministerstvo bogočastja in nauka. Za vse dele razprave o tem ministerstvu vpisalo se je mnogo govornikov, največ pa pri srednjih šolah, kjer pride v razpravo celjsko vprašanje.

Pri razpravi osrednje uprave tega ministerstva upisala sta se med ostalimi tudi dr. Laginja in Spinčič; pri narodnih šolah: Klun in Spinčič. Danes je govoril dr. Laginja. Potezel se je za hrvatski gimnazij v Pazinu, govoril je v obči o uredbi srednjega šolstva na Primorskem, dotaknil se je nekajih vprašanj bogočastja ter slednjic odgovoril nekoliko poslancu Luzzattu, ki je trdil, da Italijani v Avstriji nimajo ničesar in ki je izjavil, da bode glasoval proti slovenskim paralelkam v Celju, češ, da Slovenci imajo vsega tega že preveč!!!

I se non ridi, di che rider suoli.

Dr. Bartoli contra prof. Spinčič. Na govor posl. Spinčiča z dne 4. julija, ki je trajal po priliki jedno uro, oglasil se je posl. Bartoli k stvarnemu popravku, kojega se je iznenil dne 5. julija. Bartolijev popravek se glasi od besede do besede:

„Gospodu poslancu Spinčiču videlo se je umestno, da me v svojem včerajšnjem razlagaju na temelju nekega „o n d i t“ (govori se) obtoži, kakor da sem se poslužil izrazov nedobravranja nasproti svojim sonarodnjakom. Čude se, da si poslanec usoja obtoževati me na temelju jednostavnega „o n d i t“ popravljam stvarno, da je njegova obtožba neutemeljena in kriva. Pod mojo častjo bi bilo, da bi hotel storiti ta popravek do istih, ali storiti ga moram do zbornice, da bode mogla ista soditi iz te činjenice o vsebinu vsega njegovega razlaganja.“

To je torej g. Bartoli izstudiral v dolgih 24 urah, napisal potem in v zbornici slabu prečital.

Na ta „popravek“ mu je posl. Spinčič takole odgovoril: „Namišljeni stvarni popravek poslanca takozvanega velikega posestva istrskega, moram stvarno popraviti takó, da v resnici ni popravil stvarno nijednega dejstva, navedenega po meni. V ostalem pa bodi njemu v čast, da ne obsoja izgredov izgrednikov proti hrvatskim poslancem, dogodivših se dne 11. januvarja tega leta na večer.“

ban sedi na čelu sabora. Živoj, plamenitoj besedo dokazal nam je prečastni gospod biskup kaloški, kakšna nesreča čaka bedne ostanke slavnih teh kraljevin, pokaral nas je, da smo nesložni, da ne maramo za sveto vero in svoboščine plemstva. Toda živeje občitimo to nesrečo mi, čutimo jo od več vekov, in junaško so odbijali naši dedi silo nekrsta, ko še ni bilo gospode Teuffenbacha in Halleka, a nismo li sami pod zastavo Frankopana in Alapiča bili ljute boje za našo kraljevino? Ni-li blagega spomina ban Nikolja Zrinjski zadaval skribi stambulskemu carju in slavno poginol pod Sigetom? Ne sukamo mi sablje od včeraj, niso nas gospoda generali učili mahati sekiricoj. Mar nismo davali zadnji dinar, zadnjo kapljivo krv za našo kraljevino? Ali, dasi smo vzrasci na bojnem boju, bil nam je vedno svet domaći zakon, ker brez zakona ni junaštva, brez reda ni zmage. A zakaj smo se borili, gospoda slavna? Mar samo za grudico zemlje? Ne, za naše svoboščine, za sveto ded-

Besede, na koje jedine se more potezati namišljeni popravek posl. Bartoli, bili bi bi one, ki jih je izustil posl. Spinčič potem, ko je na kratko opisal izgrede proti hrvatskim poslancem dne 11. januvarja v gostilni v Poreču. K temu opisu je pridodal: „In tako smo bili prepričeni sami sebi. Ker je g. poslanec Bartoli ravno tu, povem, da sem čul od nekoga, da je on (Bartoli) — nekojitalijanski poslanci so bili v prvem nadstropju, on ni bil — oni čin, izvršen tam na večer dne 11. januvarja, potem ko se mu je povedalo o njem, označil kot „barbarstvo“. Jaz bi mogel povedati tudi osebo, ki mi je to pripovedoval.“

Vsakdaj torej vidi, da posl. Spinčič ni rekel, da je poslanec Bartoli res označil oni napad v gostilni na hrvatske poslance kot „barbarstvo“, ampak je rekel le, da je čul, da je g. Bartoli tako označil oni čin. Spinčič pozna dobro ono osebo, koja mu je pripovedovala, mesto, kjer mu je pripovedovala. In tudi pričima o tem — dokazati torej more, da je res čul. Tudi v parlamentu je pripovedoval o tem v navzočnosti g. Bartoli, in temu poslednjemu je bila dana prilika, da pové, ali je tako, ali ne.

Dr. Bartoli pravi v svojem popravku, da ni onega čina označil kot barbarstvo, češ, da ni grajal činov svojih sonarodnjakov. On smatra to obtožbo kot breztemeljno in krivo. On odobruje torej postopanje svojih sonarodnjakov. On ne obsoja barbarskega napada na hrvatske poslance, ampak odobruje istega; niti spominja se ne v svojem popravku tega napada.

Dosedaj mogli smo ga smatrati plemenitejim. Sedaj pa lahko sodimo o njegovi avtentičnosti. On se je omejil le na to, da je oporekal menjenju, da bi bil on obsojal napade — on se tako rekoč ponaša z izgredniki.

Čestitamo torej zastopnikom istrskekoitalijanske kulture — kojo drugi nazivljajo brutura — in vsem njih prijateljem in zagovornikom!

Celjsko vprašanje. Z Dunaja nam pišejo: Glasovanje o glasovitem celjskem gimnaziju se bode vršilo najbrže v sredo. Vsi klubki so brzjavno pozvali svoje člane na Dunaj. Računa se na večino 10—12 glasov, ker bodo antisemitje tudi glasovali proti.

Tendenčno poročanje. I naši italijanski listi so seveda posebno tendencijo mrcvarili zadnji govor mladočeskega poslance dr. Kramaf pri razpravi o proračunu ministerstva za notranje stvari. Posebno si stojijo izzrgali jeden stavek iz omenjenega govorja, stavek namreč:

— v tem zmislu podpišemo tudi mi izrek Palackega: Mi smo bili pred Av-

ščino naših očetov. Za to odbijamo Turke, za to hočemo vstrajati do zadnje kaplje krvi, ker nečemo postati sužnji lažnjivega preroka. Vzvilen gospoda komisarji zahtevajo subvencije, zahtevajo rok za delo, ljudij za vojsko. Kraljevska svetlost predobro zna, da so vedno verne ter kraljevine vršile svojo dolžnost proti prejasni kroni, a vršile jo tako, kakor zahteva red in zakon. A kdo daje pomoči za vojsko? Sabor gospode in plemstva. A kdo je temu saboru glava? Ban. A mi nimamo bana. Brez bana pa ni davkov in vojske. — Govoril je prečastni gospod nadbiskup kaloški za novo trdnjava kraj Dubovca. No ta, gospoda slavna, branila bi bolj Kranjsko in Stajersko, nego kraljevino Slavonijo. Govorila je njegova prečastnost, kako nas branji tuja, najeta vojska. Da, branji! A že leta 1566, potožili so se naši odpolanci na požunskem saboru, kako naši čuvanji plenijo zemljo in sabor zabranil je strogin zakonom, da naj tega ne storijo več. Ali kako se pazi ta zakon? Nemški konjiki,

Oglas je računa po tarifu v petitu; za avtore z dobelimi črkami se plačuje prostor, kolikor obsegca nadredu vredna. Počasna, osmrtitve in jazne zahvale, dežeti oglasi itd. se računajo po pogodbah.

Vsi dopisi naj se pošljajo vrednemu: ulica Cesarma 4. Et. Vsele pismo mora biti frankovano, ker nepravilno se ne sprejema. Nakopisi se ne vredijo.

Naročnina, rečenje in oglasi sprejemo upravljivo vrednostno ulica Bellino p. c. bilo hit. 3. II. nadat. Odprete rečenje in oglasi se preste poletne.

„V edinstvu je moč.“

strijo in bodočno po Avstriji*. Popolnoma pa so zamolčali takoj na to sledči stavki: A ravno tako podpišemo in ravno tako iskreno čentimo besede Pałackega, da, ako bi Avstrije ne bilo, bi jo morali vstvariti.

Italijani so poročali tako, kakor da je posl. Kramaf zavrnil svoj govor prvo navedenim vsklikom, v resnici pa je zavrlil s tem poslednjim.

Sram jih bilo! Sami nimajo ni iskrice dinastičkega čutstovanja, a nezamni se doveli, da sumnijo drugo, kojih lojalnost je posvečena dejstvi in potoki hrvi. Ptai!

Po odstopu Plenerjevem je navstalo hudo vrvenje med Nemci; menjuje se križajo na vse strani, prava konfuzija je to. Jeden del liberalcev vstopeče v strahu za bodočnost nemško-liberalne stranke, drugi in menda večji del pa ne more prikrivati svojega veselja na tem, da je strmolagljiv mož, ki je svojo odločnostjo in bistrostjo duha brzal te slavohlepne in lakomežje. Jedni pravijo, da je Plener zgubil zaupanje, ker kot minister ni zadostno varoval nemških interesov, drugi trde nasprotno, da je Plener na to stran v polni meri vršil svojo dolžnost, toda njegovi nasprotni mu pristaši ga niso hoteli razumeti ter ga s tem užalili takó, da je bil morálno prisiljen ogorčenim srečem umakniti se iz političkega življenja. Imeli smo torej prav, ko smo rekli, da je Plener zašel v nasprotstvo z lastno stranko. — Mož je obupal nad stranko, ker so jo ugnobili koristolovci. Tako se je zgodilo nemškoliberalni stranki, in tako se zgodili tudi vsaki drugi stranki, v koji je življe, ki skrbijo v prvi vrsti — za svoje osebne koristi. Kajti nemogoče je bkratu služiti načelom in pa svoji ljubi osebi. Usoda nemške levice bodi v svarilen vzgled tudi drugim skupinam, kjer mnogokateri poslanec hoče pokraviti svoje zasebne želje z bahanjem o svoji državni modrosti in zmernosti. Le one stranke so v resnici močne, ki se opirajo na čistost značajev svojih členov. Drugače je polom neizogiben prej ali slej.

Različne vesti.

Krat neve vojne Indije, Wien. Minolo soboto zvečer zbrali so se Dunajski gostje in z njimi mnogo tukajnje gospode v letovišču „Revoltella“ pri Lovcu, kamor je bil župan tržaški povabil vse h krstu oklopnice „Wien“ povabljene osebe na „garden party“. Dasi je pihala brezobjektiva burja, odzvala se je gospoda temu pozivu polnoštivalno. Seveda so se tega izleta vdeležili tudi „strašni antisemitje“ in nekateri občinski svetovalci,

terajo svoje konje širom na pašo naših kmetov. Niso-li Uskok pod Tomo Severovićem oteli gospodu Herendiču vse imetje? Vprašajte tu plemenitega našega brata Delia, kako so mu oficirji gospoda Ivana Aspergerja v Steničnjaku oteli, kar je imel. Vprašajte tu plemenite ljudi iz Moravča, pa vam bodo povedali, kako so haramije opustošili njih hiše. Braniti se hočemo, toda braniti pod banskim zastavo. In slavni stanovi in redovi, jaz mislim, da po gospodi komisarjih javimo prejasnemu namestniku, da prepokorna in vedno verna ta kraljevina tako obžaluje, da nima zakonitega namestnika kraljevske svetlosti in da se bode pod banskim zastavo borila proti neprijatelju krščanske občine, toda dokler se postavi ban, ne more po zakone ustredi želji gospode komisarjev.

Tako, tako!* kričalo je mnogoštivalno plemstvo. Bled in popravljen politel je Draskovič k Alapiču, zaklinjaje ga, naj pomiri skupščino.

(Dalje prih.)

PODLISTEK.

89

Zlatarjevo zlato.

Zgodovinska pripovest XVI. veka.
Spisal A. Šenec.

(Dalje.)

„Gospoda slavna,“ zagrmel je drhč od jeze Gregorjanec, „treba je, da bode račun čist. Prav velijo gospoda komisarji, ni prilike gubiti časa. Čul sem mnogo besedij, toda tega nisem čul, kaj nam treba storiti. Dovolite, slavni stanovi in redovi, da vam o tem rečem svojo preprosto misel. A vi odločite. Je-li ste kdaj bili v hramu belih fratorjev v Remetah? Tam počiva pepel slavnih naših banov. Nad grobom jim stoji začava in žezlo. Zastavoj vodijo plemstvo v boj, žezlom vladajo in dele pravo. Tako je bilo od starih časov, tako mora biti i sedaj. Kraljevska svetlost daje nam bana za glavarja, da nam bodi namesto kralja. Ban je namestnik kraljev, ban stoji na čelu vojske,

med njimi svetovalec Dollenz in Gorup. Na vadih svojo hudo bilo trobi domišljavi „Piccolo“ svojim babjim čitateljem, da so antisemitje posebno prijazno občevali z omenjenima svetovalecema. Saj so bili ti gospodje zarst dovelj brezobzirni, da niso došli pokloniti se „Piccolevenu“ uredniku; ako bi bili to storili, gotovo krivonosec ne bi našel dovelj polhvalnih izrazov za njega. — Zabava pri županu trajala je do 8. ure o zvoki godbe dečkov iz mestne ubožnice, potem so se gostje odpeljali v mesto.

V nedeljo dopoldne bil je krst nove vojne ladije. Vreme bilo je krasno, ljudstvo zbralo se je ob obrežju pri sv. Roku na tistih v Trstu. "Ob 9. uri dospela je v Sv. Rok kumica grofica Kiełmanns e g. Spremljali so jo ces. namestnik Rinaldin, admiral baron Sternek, grof Wilczek, župan dr. Pitteri in veliko gospoda in gospodov. Kumico pozdravilo je gromenje topov c. in kr. eskadre. — Ob 9. uri je župnik c. in kr. mornarice msgr. Uredniček blagoslovil ladijo po cerkvenem obredu, potem je kumica izrekla običajno krstno formuljo, pritisnila na električni gumb, batejka šampanja razbila se je ob ladijo, koj zatem bile so odstranjene zadnje podpore in mogočni parnik zdrušil je veličastno v svoj element. S tem je bila slavnost končana. Naša vojna mornarica dolgi tovarisko, katera se more smelo uvrstiti med najboljše, in najhitrejše vojne ladje. A „Wien“ bude v slučaju potrebe izognjenih žrel naglašal vrhino domače industrije.

Zvečer zbrala se je povabljeni gospoda na letovišču barona Rindelta na Škorklji k večni slavnosti.

Omenimo naj še, da je Dunajska deputacija v soboto obiskala pomorsko koperij, v kateri se zdravi na stroške Dunajske občine 50 skrufloznih otrok z Dunaja in da se je ta deputacija izrekla polhvalno o lepem redu, ki je v tem zavodu. Ta dobr utis bi bilo mogoče ogreniti blato, katero je bruhal izvestni list na Dunajske goste, toda s tem blatom dočišči krivonosec blati le samega sebe.

Avita cultura Minolo nedeljo napravilo je več tržaških Slovencev izlet preko Hrpelj v Klane. Na povratku vstopilo je V. Hrpeljah v vlak tudi nekoliko tržaških Lahov, ki so pričeli, videvsi, da so med Slovenci, tuliti ono „Nella patria de Rosselli“. V dletičnem vagonu bilo je 7—8 Italijanov in 3 Slovenci, ostali bili so otroci in ženske. Slovenci so se odzvali izzivanju s slovensko pesnijo, v tem ko so gospoda Lah pričeli živžgati. Hkrati so vročekrvena laška gospoda jeli udrihani palicami po Ivanu J., kateri je bil v istem vagonu. Jeden ga je udaril s palico po glavi, takoj, da se mu je takoj ulila krv. Slovenci se proti večini uložili branili. Otroci in ženske so kričali, na na to je vstopil sprevodnik v voz, da pomiri vesne Lahe. Prisedi v Trstu, moral je ranjeni Ivan J. na zdravniško postajo zdraviti se.

K temu najnovejšemu pojalu laške nestrunosti in surovosti ne plšemo komentatorja. Omenjam te, da sta bila med Lahom, ki so udrihali s palicami, tudi dva uradnika. Na čas jima! — O dogodku je napravila policija žapisnik na kolodvoru pri sv. Andreju.

Za Cirilo-Metodijski dar nabrali so botri v soboto, dne 29. m. m. v Narodnem domu pri sv. Ivanu, pri slavnosti Vladislava Rebečki 4. K. in 20 stot., h kateri svoti sta še dočitali gg.: P. in R. vsak po 1 K., ker sta pokvarila nabiralno polo. Skupaj torej 6 K. 20 stot. — Nadalje: gospa L. Pataki, Ivan Negode, Fran Čarga, Ivan Zadnik, Stanko Godina po 1 krona; Anton Grmek, N. N. in Marica po 2 K.; gospa Marija Fratnik 3 K.; Anton Grgolet 1 K. 20 stot., Anton Mlač, N. N., N. N. po 60 stot.; Anton Pohar in Ljurenc Žerjav po 50 stot., N. N. 20 stot.

Cirilo-Metodijski dar. Moški podružnici sv. Cirila in Metoda so darovali v ta namenu: g. Ante Truden 20 kron, J. Jesensko 10 kron, Ivan Dolinar 4 krone, France Kotar 2 kroni, J. Tomazič 3 krone, K. P. F. 10. kron. — V gostilni g. J. Možetiča v Prvacini nabralo se je v veseli družbi Prvacijev in Tržačanov 10 kron 11 st. praznjujoč god sv. Cirila in Metoda.

V gostilni gospoda Josipa Suša v Štanjah nabrali so v družbi domačinov in tržaških kolektorjev 10 kron.

Doneski za moško podružnico sv. Cirila in Metoda v Trstu: v osmici pri sv. Ani

"pri Kačuni" se je nabralo 2 kroni, g. Št. Ribarič, trgovec v Trstu je daroval 2 kroni, v Lokvi so čitalničarji prislužili na balančanju 1 gld. 20 nov. (po pomoti zakasnjeno.)

Cirilo-Metodijski darevi. Podružnici sv. Cirila in Metoda na Greti naklonili so v priliku godišnje blagovestnikov blagodarske darove sledeči gg.: Goljevšček Alojzij 7 K., Just Piščanec 2 K., J. S. 2 K., Fr. Guštin 2 K., J. Mankoč 2 K., Mavrič Anton 1 K., Cenčić 1 K., Kolenc 1 K., Treven Ivan 1 K., Mušelj Peter 1 K., A. Ružička 2 K., M. B. 1 K., V. Borghes 1 K., Strekelj 2 K., N. 2 K., Bremer Anton 1 Kr., Ostanek razčuna pri sv. Ivanu 40 stot., Pogorelc Marija 1 K., Šenka Fr. 80 stot., Turk Josip 2 K., Gregorčič Ivan 1 K., Katalan Marija 1 K., M. Kamuščič 60 stot., Semič 40 stot., Lenassi 40 stot., X. Y. 1 K., N. N. 60 stot., Vončina 40 stot., Rudolf 40 stot., Spetič 40 stot., J. S. 2 K., Žigon Črni 1 K., Ambrož Ivan 10 K., Mikelič 40 stot., Tomazič 1 K., Črni 1 K., Vidic Filip 60 stot. Razni darovi pri otroški veselici 6 K. 44 stot., Vkupe 61 kron 84 stot. Srčna hvala blagim darovalcem! Daljne darove sprejemajo g. dr. vrtnarice, gg. Treven, Šrebrotnjak in drugi rodoljubi IV. okraja.

Podružnica sv. Ciril in Metoda na Greti praznovala je minoli petek god sv. blagovestnikov prav slovesno. Na predvečer razsvetlili so se in odišli prostori, kjer so nastanjeni otroški vrteci, s svečami, lampijoni, transparenti in z bengaličnimi ognji. V petek zjutraj ob 8 uri je bila v rojanski župni cerkvi peta sveta maša, katere se je vdeležilo mnogobrojno otrok pod vodstvom vrtnaric in mnogo domačega občinstva, posebno veliko število slovenskih mater. Po maši so se otroci pogostili s sladčicami in malinovcem, na kar so odšli v svoje vrte. V petek večer zbralo se je na vrta društvene gostilne „Rojanskega posojilnega in konsumnega društva“ premnogo domačega in mestnega občinstva k veselici z raznovrstnim prav lepim programom. Petje, deklamacije, dvogovore in prizore izvrševali so otroci vseh treh otroških vrtev z veliko preciznostjo tako, da se jim je moral vsakdo čuditi in slovenske mamice so z veseljem pazile na svojo lepo se vedečo in spretno izvezbano deco. Posebno so ugajali prizorčki „Pijani Julček“, „Zadnje češnje“, „Pridni perici“, „Postopac“ in „Otroški glasovi v majniku“. Govore in deklamacije izrekali so otroci in dekllice glasno, neustrašeno in naravno; le škoda, da je utis nekoliko zmanjšal sitni veter, ki je se precej pihal ter glasove odnašal. Obsirni vspored je brojil s petjem vred več nego 30 točk, a vendar je občinstvo pazno sledilo vsemu programu, ki je trajal preko 2 ur. Po veselici so se otroci zopet obdarovali s sladčicami, vinom in podobicami — vkupe se je vdeležilo preko 120 otrok. Sploh smemo biti tudi z letosnjim napredkom v podružniških vrtovih zavodov, kjer so navzite okolnosti, da so isti dnevi morali biti zaprti radi davice, vendar so se vrtnarice v poznejšem času potrudile, da so zamudeno zopet popravile. Z vspelom otroških vrtev na Belvedera in Greti nam je posebej biti zadovoljni, kjer v prvem in drugem so otroci vrlo napredovali čeprav se je prvi odprt stoprav marca meseca, na drugem se je pa isti čas premenila učna moč. Toliko prvi kakor drugi sta dobro obiskovana, kar nam spričuje koliko sta potrebna. Slovensko, posebno domače ljudstvo spoznava korist otroških vrtev ter se za nje čim bolj zanima. G.čam vrtnaricam Kavčičevi, Podkrajškovi in Žnidarsičevi čestitamo na povoljnih vsehčih ter jim priporočamo, da tudi v prihodnje pokažejo enako in še večjo skrb za poverjeno jim deco.

Od sv. Ivana nam pišejo: Predmno nedenje imeli smo v lepem našem selu praznik, o katerem je naše ljudstvo pokazalo narodni svoj značaj, kakor ste bili omenili že nedavno. Slavili smo procesijo sv. Rešnjega Telesa in tem povodom bilo je vse selo tako bogato okrašeno najraznovrstnejšimi zastavami, kakor menda še nikdar poprej. Seveda so bile lepe naše trobojnice v ogromni veselini. Tu nam je posebno omeniti naše bralno društvo, katero je svoje posloge bogato okrasilo, in „dvorec Ivaaka“. Pri tej priliki budi omenjeno, da je v selu sv. Ivanskem tudi takih imovitih narodnjakov, kateri na rodnih zastav niti ne poznajo. Njih dvorci se redno odlikujejo s tem, da ne razobesijo narodne zastave, dasi so njih lastniki Slo-

venči. Ako razobesijo narodne zastave gg. starešine, stanujoči v „boschetu“, tem manje se je sramovati narodni gospodi, stanujoči v sredi sela. Najzanemarjejši kraj v tem pogledu je takozvana „Brendžija“, kjer nekateri nevedneži ugancajo svoje protinarodne demonstracije. Ti ljudje so sedaj proti narodnosti, njih otroci bodo gotovo proti veri!

Procesijo vodil je č. g. dr. Ivančič z asistenco 5 duhovnih gospodov. Procesije se je udeležila šolska mladež in vse selo ter mnogo zunanjega pobožnega občinstva. — Po končani procesiji sešel se je domači pevski zbor po starci navadi na travniku, kar je popolnoma prav in lepo. Veliko navdušenje bilo pa je v narodnem domu ob krasnem petju sv. Mar. Magdalenskih „Slavašev“. Hvala jim na lepem užitku!

Na predvečer godu naših apostolov sv. Cirila in Metoda bilo je v našem selu razsvetljenih nekoliko hiš, ker že kresov paliti ne smemo. To beležimo posebno zadovoljnostjo, kajti s tem je storjen prvi korak in nadejamo se od leta do leta sijajnejše razsvetljave. Naj bi ta vzgled posnemala tudi druga selia naše okolice, da pokažejo srdežem v mestu, da stoji po vsej okolici na straži — Slovan!

Iz Sezane dne 5. julija. (Izv. dop.) Dne 5. t. m. praznovali sti tukajšnji podružnici god sv. Cirila in Metoda. Že na predvečer plapolal je velik kres na griču „Tabor“. Sv. maša je bila ob 8. uri zjutraj, koje se je udeležila šolska deca z učitelji in učiteljico na čelu. Sv. maša je daroval preč. g. župnik Omer. Peli so šolski otroci, a spremjalista sta jih gg. Ričel in Kosovel. Petje je bilo ganljivo in je dokaj poveličevalo vso slavnost. Poleg mladih se je udeležilo sv. maše število drugega občinstva; posebno pa so se odlikovali gospode in gospodičine, na čemer jim bodi izrečena vsa čast.

„Trebamo pomoči od zgoraj — naša moč je preslab“^a, tako je rekel g. župnik. Prav je imel blagi gospod: brez božje pomoči ne dosežemo ničesar. Upay zato praznajemo toli prisrčno god slovenskih aposteljnov, da bi nam ista izprosila boljših časov.

Poslužujmo se torej dobrote, podeljene nam po sv. Očetu — praznujmo povodi praznik sv. Cirila in Metoda. Le tako bode imel nas trud božjega blagoslova.

Prisrčna hvala vsem onim, ki so pripomogli, da se nam je ta praznik tako utisnil v srce, v prvi vrsti pa gospodu župniku. Istotako velja zahvala gg. Ričelu, Kosovelu in Pirjevcu ter gospodičini Maši Dolencu, ki je vspodbujala naše fante, da zanetijo kres.

Tudi na blagajno naše družbe nismo pozabili, kjer nabrali smo lepo svetico kot Cirilo-Metodijski dar. In sicer so darovali: g. Franja Gulič, g. Zinka Ribař, g. Marija Marija Mahorčič, gospica Zalika Stolfa in gosp. Gabršček, „ker se je uštel“ po 1 gld.; po 1 krono so darovale gospode in gospice: Marija Pregej, Mici Smrdel, rodoljubka, Antonija Galušček, Karolina Čopek, Antonija Renčelj, Marija Stolfa, Marica Vinšek in Franja Smrdel; ter gospodje: Oskar Polley, Pakiz iz Štorij in Čeček iz Avberja. Gospa Nežika Stolfa 40 nov., Dorica Vinšek pa 10 nov. V pusti rodoljubne Maše Dolenceve se je nabralo 1 gld. 56 nov.

Hvala vsem blagim darovalcem in darovalkam. Bog jma povrni!

Iz Ljubljane nam pišejo dne 5. julija: Stare in nove podrtje prerdiljane Ljubljane so se jele popravljati in prenavljati. Sedaj še le je videti, kako lahko mišljeno se je svoje dni v Ljubljani in ves čas skoro prav nič ali pa prav malo in površno — samo za oči — popravljalo! V hišah se najaha po nekod slab, ničvreden material, brez kamenja in opeke; mesto po stavbinskem redu zidalo se je tje v jeden dan, stene po nekod nimajo ni 20 cm. širjave, mesto da bi je imelo po 30 in več. Ni čuda, če je potres naredil toliko — razvalin. In kako površno se sedaj dela! Da je le zamazano! Seveda! In kontrola? Ta je taka, da se je Bog usmilil! Brez vse eneržije in točnosti! — V Ljubljani je sedaj mnogo ljudi, ki misijo napraviti „gschäft“ iz podpor. Dobro je, da bode vso akcijo imela dejelna vlada v rokah! Sedaj reflektoje vse na podporo — delati in drugače prislužiti si, se že malo kdo brigal! — Naši dve stranki se z nova rajeta. Ljubljanski strani se je z nova oživil in deluje. Ljubljana je postala zopet dolga vas polna...

Kje smo še — za Zagrebom! — Sinoč je jelo tu močno deževati in danes še dežuje.

Razpisana služba. V Červinjanu je izprazneno mesto kanaelista pri tamnošnjem okrajnem sodišču. Prošnje do 8. avgusta t. l. okrožnemu sodišču v Gorici.

Porotne razprave. Včeraj pričelo je zasedanje tržaške porote z razpravo proti 34 letnemu Ivanu Buschianu iz Gradnje, okraja Motovunskoga, otožnemu umora. Buschian je dne 25. marca t. l. iz ljubosumnosti zabolil svojega bratranca z nožem v trebuh, da je le-ta umrl vsled rane. Za to razpravo določena stava dneva, ker je pozvanih 12 svedokov. — Razprava proti J. Simonettiju zaradi žaljenja na časti, storjenega tiskom, katera je je bila določena na 10. t. m., odpade, ker se je tožitelj R. Ullmann poravnal s toženim. — Razprava proti g. Ant. Jakiču, uredniku lista „Il Pensiero Slavo“, katerega toži župan Zadarski, Trigari, zaradi žaljenja na časti, odložena je na nedoločeni čas. Ta razprava bila je določena na 13. t. m.

Kužne bolezni v Trstu. V tednu od 29. junija do 6. t. m. se je število kužnih bolezni zopet pomnožilo. V tej dobi bilo je namreč prijavljenih 48 slučajev davice (v prejšnjem tednu bilo jih je 30). Poleg teh bilo je prijavljenih 11 slučajev daveke, 1 sl. osepnice, 2 sl. škraltice in 2 sl. legarje. Umrl so 4 otroci za davico in 2 sl. škraltico.

Burja — ubijalka. Minolo soboto popoldne stala je 4½ letna Pahnira Valente, hči vratarja hiše št. 6. v juliči Conti na dvoru šču iste hiše. Burja je vrgla raz streho 1½ kg. težek kamen, ki je otroka zadel takoj silno na glavo, da mu je razbil črepino. Dete so odnesli takoj v bolnišnico, toda rana je takoj težka, da je malo nadene, da otrok ozdravi.

Koledar. Danes (9.): Anatolija, devica; Ciril, šk. mučenec. — Jutri (10.): Amalija, devica; Felicita s 7 sinovi. — Polna luna. — Solnce izide ob 4. uri 26 min., zatonči ob 7. uri 43 min. — Toplotna včeraj: ob 7. uri zjutraj 22 stop., ob 2. pop. 29 stop. C.

Loterijske številke, izžrebane 6. t. m.: Trst 23, 57, 68, 35, 24. Linc 29, 61, 73, 76, 68. Budim 68, 28, 19, 29, 73.

Najnovejše vesti.

Dunaj 8. Wiener Ztg. javlja: Njegovo c. in kr. Veličanstvo je imenovalo učitelja veronaka na državnem gimnaziju v Trstu d. r. Petra Tomasičija v vojaškega zapnika Karola Hutha v Zagrebu častnima kanonikoma pri katedralnem kapitelju v Trstu.

Dunaj 8. (Poslanska zbornica.) Minister za notranje stvari grof Kielmanegg je odgovoril na interpelacijo poslanca Pacaka radi postopanja oblasti v Kutnijori povodom prihoda američanskih gostov, da je dotični uradnik, jeden konceptnih praktikantov imel pravlo v formalnem pogledu, ali minister ne smatra umestnim osorno postopanje, vsled katerega je bilo razpuščeno slavnostno zborovanje ter opravljeno to postopanje z neizvedenostjo in boječnostjo imenovanega uradnika. (Pohvala se strani Mladočehov.) Neopravljeno in prenaglijeno je bilo, da se je pozvalo vojaštvo. Grof Thun, ki ni odobraval tega postopanja, je takoj ukrenil potrebno, da se taki dogodki ne bodo ponavljali. (Splošna pohvala.)

Rim 7. Danes popoludne se je vrnila cilenia poroka vojvode Aosta.

Trgovinske brzozajavke.

Budimpešta. Pionica za jesen 6.70-6.78. Pionica za spomlad 1896 — do — Ores za jesen 5.65-5.67. Išč za jesen 5.65-5.68. Koruž za